Finanspolicy

Finanspolicy – här definieras vilka risker som finns, vilken finansiell organisation, styrning och ansvarsfördelning som skall gälla. Normalt görs inga förändringar i detta avsnitt efter fastställandet

Finanspolicyn kompletteras med två bilagor:

Finansreglemente – här definieras vilka risker som skall hanteras, hur man skall se på dessa och vilken hantering som skall tillämpas– fastställande av vilka strategier och vilka typer av nyckeltal som gäller

Finansriskinstruktion – här fastställs godkända/tillåtna nivåer på nyckeltal, volymer, motparter, limiter, upplåningsformer, instrument mm

Förändringar av finansreglementet och finansriskinstruktionen beslutas av kommunstyrelsen.

Finanspolicy för Falkenbergs kommun (”Kommunen”)

1. Inledning

1.1 Finanspolicyns syfte och mål.

Det är fullmäktiges och kommunstyrelsens målsättning att den finansiella verksamheten skall bedrivas och regleras utifrån tydligt definierade mål och risknivåer.

Syftet med finanspolicyn är att definiera enhetliga riktlinjer och ramar för de finansiella aktiviteter inom kommunen som uppkommer i samband med upplåning, skuldförvaltning och likviditetshantering. Riktlinjerna skall ligga till grund för att en god kontroll och kostnadseffektiv hantering av finansiella flöden och risker uppnås, samt att ansvarsfördelning och organisation klargörs. Dessutom skall en god utveckling av finansnettot och finansiell påverkan på kommunens resultat främjas.

Inom ramen för kommunallagens bestämmelser och denna policy skall kommunens upplåning ske till lägsta kostnad och de egna medlen placeras med god avkastning.

Finanspolicyn är ett övergripande dokument som i första hand berör kommunchefen och finansförvaltningen. Policyn inkluderar ej hantering av de risker som uppstår i samband med kommunens övriga verksamheter. Dessa risker regleras separat.

Finanspolicyn är utarbetad av finansförvaltningen och fastställd av kommunfullmäktige. Policyn kompletteras med de av kommunstyrelsen antagna och vid varje tid gällande finansreglemente och finansriskinstruktion. Policyn, finansreglementet och finansriskinstruktionen, skall revideras, och vid behov justeras, kontinuerligt för att upprätthålla en löpande anpassning till de omvärldsförändringar som uppkommer, samt att tillse att en väl avvägd riskprofil upprätthålls. Syftet med finansreglementet är att ge instruktioner och riktlinjer om vilka nyckeltal som skall användas, vilka begränsningar som skall göras och hur befogenheter skall fördelas. Syftet med finansriskinstruktionen är att kvantifiera de instruktioner och riktlinjer som upptas i reglementet. Varje del kan ändras var för sig.

Alla avsteg från denna policy's riktlinjer får enbart vara av riskbegränsande karaktär.

1.2 Finanspolicyns omfattning

Finanspolicyn definierar kommunens:

- Finansiella organisation och styrning
- Koncernsamordning av finansverksamheten
- Principer för finansiell riskhantering
- Regler för rapportering, sammanställning och kontroll

Policyn inkluderar de föreskrifter för kommunens medelsförvaltning som fullmäktige enligt 8 kap 3 § kommunallagen har att fastställa.

2. Finansiell organisation, styrning och ansvarsfördelning.

För att hantera koncernens finanser effektivt, skall kommunen på det sätt och inom de ramar som kommunfullmäktige beslutar, koordinera de finansiella frågorna för de enheter som ingår i kommunkoncernen.

Samordningen mellan kommunen och de kommunala bolagen regleras i denna policy samt i avtal och/eller ägardirektiv.

I kommunkoncernen inbegrips i detta sammanhang de hel- och samägda bolag där kommunen har ett rättsligt bestämmande inflytande. Bolagen förtecknas i bilaga 1.

2.1 Ansvarsfördelning

Kommunfullmäktiges uppgift är att:

- besluta om övergripande riktlinjer och policy för kommunen och de bolag som anges i 2.1
- besluta om ramar för upp- och utlåning samt övriga finansiella mål
- ta del av information om förvaltningens resultat som tillhandahålls av kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens uppgift är att:

- ansvara för innehållet i policyn
- följa upp och vid behov förändra policyn
- ansvara för kommunens medelsförvaltning
- inom ramen för fullmäktiges delegation besluta om upplåning
- ansvara för placering av medel
- besluta om externa förvaltningsuppdrag
- förvaltning av andra organisationers medel
- ta del av information om förvaltningens resultat som tillhandahålls av kommunens ekonomichef.

Ekonomienheten inom kommunledningskontoret ansvarar under kommunstyrelsen för genomförandet av finansförvaltningen. Ekonomichefen har huvudansvaret för att verka på ett professionellt och kostnadseffektivt sätt i enlighet med policyn för att:

- praktiskt hantera in- och utbetalningar, kassaförvaltning och kontohantering.
- praktiskt hantera bolagets upplåning, uppföljning och kontroll av låneförfall, samt nyupptagning och registrering av lån.
- praktiskt hantera likviditets- och placeringsverksamheten.
- se till att tillräcklig tillgång till likvida medel finns i för den löpande verksamheten samt för beslutade investeringar.
- agera för kommunens räkning på den finansiella marknaden.
- aktivt hantera de finansiella riskerna.
- ge kommunledning och styrelse förslag på förändringar av policyn.
- löpande uppföljning och kontroll av egen och eventuellt extern förvaltares agerande.
- samla, verifiera och rapportera utfall av det finansiella resultatet, aktuella nyckeltal.
- tillse att en fungerande organisation och ansvarsfördelning finns.

De kommunala bolagen:

I kommunkoncernens företag skall respektive styrelse fastställa en finanspolicy som i tillämpliga delar skall baseras på denna policy och med särskilt beaktande av ägardirektiv och avtal. Respektive styrelse har ett självständigt ansvar för bolagets finansiella verksamhet och risker.

En särskild grupp under ledning av kommunens ekonomichef skall utgöra samarbetsorgan för kommunens och företagens finansverksamhet. I gruppen skall ingå kommunens ekonomichef och ekonomicheferna i FaBo, FEAB och ekonomiansvarig för FAVRAB.

2.2 Internbanken

Ekonomienheten skall via internbanksverksamheten ansvara för följande:

- Administration och samordning av koncernens betalningsströmmar genom koncernkonto
- Placera koncernens likviditet
- Efter behov fördela kommunkoncernens checkkredit mellan bolagen och kommunen

2.3 Extern förvaltning av kommunens medel

I de fall extern förvaltning förekommer, skall avtal upprättas mellan kommunen/ kommunkoncernen och den externa förvaltaren. Avtalet skall utformas så att den externa förvaltarens uppdrag skall ske i enlighet med finanspolicyn.

2.4 Kommunens förvaltning av andra organisationers medel

Om kommunen handhar någon annan organisations medel skall förvaltningsavtal upprättas. Kommunen får inte åta sig förvaltningsuppdrag som innebär att risktagande etc. går utöver den policy som gäller för kommunens egen medelsförvaltning.

För donationer och stiftelser finns en egen policy antagen av kommunstyrelsen.

3. Hantering av finansiella risker

Kommunen utsätts kontinuerligt för ett antal finansiella risker.

Kommunen vill aktivt hantera och kontrollera/begränsa dessa.

Det åligger ekonomichefen och finansförvaltningen att tillse att beslutad riskprofil upprätthålls.

Riskhanteringen bör omfatta och hantera följande viktiga exponeringar:

- Likviditetsrisk och betalningsberedskap
- Kreditvärdighetsrisk vid refinansiering, nyupplåning och placeringar
- Tillgång på kapital vid oförutsedda förändringar i omvärlden
- Förändringar på kredit- och kapitalmarknaden, dess sätt att fungera, ev. upphörande
  marknadssegment och upplåningsformer
- Ränte- och likviditetsrisk i förfallostrukturen
- Ränterisk i skuldportföljen
- Valutarisk
- Kredit- och likviditetsrisk vid placering av överskottslikviditet

3.1 Likviditet och betalningsberedskap

Kommunen skall kontinuerligt upprätthålla en likviditetsreserv för att vid varje tillfälle kunna sköta sina betalningsförpliktelser. Nivån på likviditetsreserven skall baseras på verksamhetens löpande intäkter och kostnader, låneförfall, räntebetalningar samt investeringar och avyttringar.

3.2 Kapitalanskaffning

Kommunens verksamhet innefattar dels nyinvesteringar via nyproduktion eller köp, dels löpande underhåll och ombyggnationer av befintliga anläggningstillgångar. Kapitalbehovet ska säkerställas genom ett aktivt och professionellt upplåningsförfarande. Det är av största vikt att i god tid säkerställa detta.

3.3 Ränte- och likviditetsrisk i förfallostruktur.

Risken att betydande delar av utestående låneengagemang förfaller inom samma tidsperiod kan vid ogynnsamma marknadslägen medföra att omsättningen eller refinansieringen av en stor del av lånevolymen måste ske till ofördelaktiga räntevillkor eller inte är genomförbara. Detta gäller även nyupplåning. Se vidare finansreglementet.

3.4 Ränterisk i skuldportföljen

Variationer i det allmänna ränteläget kan leda till att finansnettot påverkas negativt.

Ränteexponeringen i Kommunen är summan av genomsnittlig räntebindning i befintlig upplåning och derivatportfölj.

Kommunen påverkas av ränterisken på framförallt två sätt, dels resultatmässigt, dels av värdeförändringen på skuldportföljen.

Ränteförändringen kan delas upp i tre delar:

- Generell ränteförändring över hela avkastningskurvan, d v s parallellförskjutning av avkastningskurvan.
- Lutningsförändring av avkastningskurvan dvs. förhållandet mellan den korta och långa upplåningen förändras.
- Förändring på olika delar på avkastningskurvan.

3.5 Valutarisk

Kommunen har för tillfället inte några tillgångar, skulder, eller flöden i utländsk valuta. Om det i framtiden uppkommer tillgångar, skulder, eller flöden i utländsk valuta skall en valutapolicy upprättas med tillhörande reglemente och riskinstruktion.

3.6 Placering av kapital/Egna medel

Kommunen är genom placering av kapital utsatt för likviditetsrisk, risken att inte få betalt i tid, samt kreditrisk, risken att inte få betalt överhuvudtaget.

4. Rapportering och kontroll

Rapporteringen till kommunstyrelse skall ge information om kommunens finansiella exponering och risk samt säkerställa att finanspolicyn följs.

Alla räntebärande skulder och placeringar inklusive derivat skall sammanställas av finansförvaltningen och rapporteras i enlighet med reglementet.

5. Administrativa regler

Finanspolicyn sätter regler och ramar som styr befogenheter och ansvar. Finansförvaltningen ansvarar för att organisation och arbetssätt utformas i enlighet härmed.

Finansreglemente för Falkenbergs kommun

1. Likviditet och betalningsberedskap

Definition av likviditetsreserv:
Ej bundna medel på bankkonton, plusgiro m.m.
Placerade medel som kan frigöras med likvid inom två bankdagar.
Outnyttjade, garanterade checkräkningskrediter, låneramar samt kreditlöften

Kommunen skall följa upp och planera behov av likviditet på kort och lång sikt.

I riskinstruktionen regleras:
- Storlek på likviditetsreserv

2. Kapitalanskaffning/Ränte- och likviditetsrisk i förfallostrukturen

Det skall framgå vilka långivare som är godkända. Dessutom kan antal kort- och långfristiga kreditgivare med hänsyn till marknadssegment regleras. Upplåningsformer kan också regleras. Ränte- och likviditetsrisker begränsas genom att förfallostrukturen och kapitalbindningstiden på skuldportföljen regleras.

I riskinstruktionen regleras:
- Ändrad kreditvärdighet hos kommunen eller kreditgivaren
- Spridning av långivare
- Storlek på lånelimiter
- Tillåtna motparter – kort-/långfristiga
- Marknadssegment/Upplåningsformer
- Kapitalbindning
- Förfallostruktur/Refinansieringsrisk: omsättning av oproportionerlig stor del av lånestocken i situationer där kreditmarknaden ej fungerar normalt

3. Utlåning

Det skall framgå vilka låntagare som är godkända. Utlåningsvolymer och utlåningstider skall regleras. Utlåningsformer kan också regleras.

4. Ränterisk i skuldportföljen

Det skall framgå vilka motparter som är godkända. Ränterisken begränsas genom att förfallen på räntebindningarna samt räntebindningstiden i skuldportföljen regleras.

Kommunen skall följa upp och beräkna hur resultatet, respektive värdet på skuldportföljen kan komma att förändras vid olika räntescenarios.

Hantering av räntebindningstiden skall företrädesvis hanteras genom räntederivat.

I riskinstruktionen regleras:
- Motparter (likviditets- och kreditrisker, tillgänglighet)
- Tillåtna motparter
- Tillåtna instrument
- Förfallostruktur (Var på avkastningskurvan ränterisk hanteras)
- Räntebindningstid
- Värdeförändring

4.1 Instruktion för hantering av räntederivat

För att på bästa sätt förändra räntebindningstiden i skuldportföljen har bolagen möjlighet att utnyttja räntederivat. Detta innebär att man på ett snabbt, flexibelt och kostnadseffektivt sätt kan förändra räntebindningstiden.

Räntederivat får endast användas för att ändra bolagets räntebindningstid. Hänsyn skall tas till räntebindningstiden både när det gäller finansiella tillgångar som finansiella skulder.

Kommunen skall sträva efter att handla likvida derivatinstrument. Dock skall varje situation beaktas med hänsyn till pris, löptid m.m. för att uppnå önskad effekt på bästa sätt. Likviditeten bör dock vara så god att man antingen kan göra en motaffär eller stänga affären innan löptidens slut.

5. Valutarisk

Om det i framtiden uppkommer tillgångar, skulder, eller flöden i utländsk valuta skall en valutapolicy upprättas med tillhörande reglemente och riskinstruktion.

6. Placering av kapital/Egna medel

Förvaltning av nödvändig likviditet samt tillfälliga överskottsmedel ska ske med målsättningen att erhålla en god avkastning med bibehållen hög säkerhet.
Den finansiella risknivån bör vara låg.

I riskinstruktionen regleras:
- Tillåtna motparter
- Likviditetsrisk
- Tillåtna instrument
- Räntebindningstid
- Förfallostruktur
- Åtkomsttid

7. Rapport och kontroll

Alla räntebärande skulder och placeringar samt valutainstrument skall sammanställas, var för sig och vid behov gemensamt, av finansförvaltningen.

7.1 Rapport skuldförvaltning:

Rapporten syftar till att analysera:
- Lånens kapitalbindning och dess inverkan på refinansieringsrisk och ränterisk
- Derivataffärer och dess inverkan på ränterisken

7.1.1 Gemensamt och var för sig:

- Räntebindning (duration)
- Kapitalbindning
- Förfalloprofil: räntebindning, kapitalbindning
- Motparter
- Genomsnittsränta
- Värde
- Resultat
- Resultatpåverkan vid ränteförändringar
- Värdepåverkan vid ränteförändringar

7.1.2 Lån och derivat:

- Volym
- Motparter

7.2 Likviditet/Placeringar:

- Motparter
- Placering per kategori
- Betalningsberedskap (åtkomsttid)
- Avkastning

7.3 Valutainstrument:

- Motparter
- Volym och instrument per valuta
- Värde
- Förfallostruktur

8. Administrativa regler

8.1 Finansiella befogenheter för kommunstyrelse

8.1.1 Upptagande av ny kredit eller utökad kredit med eller utan säkerhet i kommunens egendom

- Kreditbelopp inom de av fullmäktige beslutade låneramarna i utländsk valuta beslutas av kommunstyrelsen
- Kreditbelopp inom de av fullmäktige beslutade låneramarna beslutas av kommunstyrelsen. *(Ekonomichefen beslutar i dessa ärenden enligt delegation från kommunstyrelsen)*

8.1.2 Investering som finansieras genom leasing

Investeringar som finansieras genom leasing eller motsvarande skall beslutas om enligt ovan med beaktande av totala kontraktsbeloppet för investeringen.

8.2 Omstrukturering av befintliga lån

Omstrukturering inom befintlig skuldportfölj beslutas av ekonomichefen.

8.3 Fullmakter

Vid alla finansiella transaktioner, såsom lån, placeringar, räntederivat och valutatransaktioner skall bolaget företrädas av namngivna behöriga personer.

Kommunstyrelsen kan besluta om att skriftlig fullmakt kan utfärdas till person inom kommunkoncernen för att för Falkenbergs kommuns räkning utföra finansiella transaktioner. Dessa fullmakter skall vara tidsbegränsade ett år i taget.

Antagen av kommunfullmäktige 2009-06-25 § 85 (dnr 2009-KS0159) att gälla från 2009-06-25

Ändring av finansinstruktionen i finanspolicyn av kommunstyrelsen 2011-05-03 § 133 (dnr KS 2011-163)
Ändring i finanspolicyn av kommunstyrelsens arbetsutskott 2012-06-12 § 176 (dnr KS 2012-206)

Finansriskinstruktion för Falkenbergs kommun

1. Likviditet och betalningsberedskap

- Likviditetsreserven skall som målsättning uppgå till minst 80 Mkr

2. Kapitalanskaffning/Ränte- och likviditetsrisk i förfallostrukturen

- Ändrad kreditvärdighet hos kommunen eller kreditgivaren
  Enskild långivare bör ej representera mer än 50% av den vid varje tidpunkt totala skuldvolymen, dock att undantag kan göras för Kommuninvest.
- Spridning av långivare
  Minst 3 antal långivare bör eftersträvas
- Storlek på lånelimiter
  Regleras ej.
- Tillåtna motparter – kort- och långfristig
  Se punkt 6 tillåtna motparter nedan.
- Marknadssegment/Upplåningsformer/Typ
  Regleras ej.
- Kapitalbindning
  Den genomsnittliga kapitalbindningstiden regleras tillsvidare inte.

- Förfallostruktur/Refinansieringsrisk: Förfalloprofilen i kapitalbindningen regleras tillsvidare inte.

3. Utlåning

Långfristig utlåning får ske till kommunens majoritetsägda företag inom av kommunfullmäktige fastställd ram. Annan långfristig utlåning får ske endast efter kommunfullmäktiges särskilda beslut

Vidareförmedling av lån från finansförvaltningen till de egna bolagen skall i huvudsak ske enligt matchningsprincipen. Detta innebär att finansförvaltningen efter tillägg för en internbanksmarginal, skall tillämpa samma villkor för utlåningen som för den upplåning som sker.

4. Ränterisk i skuldportföljen

- Motparter (likviditets- och kreditrisker, tillgänglighet)
  Minst 2 motparter.
- Tillåtna motparter
  Se punkt 7 tillåtna motparter nedan.
- Tillåtna instrument
  Ränteswapar inkl. forwardswapar, FRA, Caps samt Floors i kombination med Caps, sk Collar. (*Se bilaga*)
  Ej kombinationer av ränteswapar och ränteoptioner.
- Förfallostruktur
  Regleras ej.
- Räntebindningstid
  Den genomsnittliga räntebindningstiden får inte understiga 1 år och inte överstiga 10 år.
- Värdeförändring
  Regleras ej.

5. Valutarisk

Om det i framtiden uppkommer tillgångar, skulder, eller flöden i utländsk valuta skall en valutapolicy upprättas med tillhörande reglemente och riskinstruktion.

6. Placering av kapital/Egna medel

- Tillåtna motparter
  Se punkt 7 tillåtna motparter nedan.
  Placering av likvida medel får inte ske i fordringar med efterställd rätt (t ex förlagslån).
- Likviditetsrisk
  Förändringar på kapitalmarknaden skall regelbundet följas upp då likviditetsrisken kan förändras avseende emittentkategori.
- Tillåtna instrument
  Statsskuldsväxlar, Certifikat, Deposition, Bankkonto.
- Räntebindningstid
  Räntebindningstiden för en enskild placering får inte överstiga sex månader.
- Förfallostruktur
  Regleras ej.
- Åtkomsttid
  Minimum 5% inom 3 dagar.

7. Tillåtna motparter

Godkända motparter kapitalanskaffning och ränterisk:

- Svenska staten
- Svenska banker
- Svenska hypoteksinstitut
- SBAB, Sveriges Bostadsfinansieringsaktiebolag
- Svenska försäkringsbolag
- Företag ingående i kommunkoncernen
- Kommuninvest
- Utländska banker med etablerad verksamhet i Sverige

Godkända motparter vid placering i värdepapper emitterade av:

Motpartskategori	Högsta belopp per kategori (MSEK)	Högsta belopp per motpart (MSEK)
Svenska staten	Obegränsat	Obegränsat
Majoritetsägda företag	Obegränsat	Obegränsat
Svensk kommun *	Obegränsat	Obegränsat
Svensk bank, försäkrings-/bostadslåneinstitut *	300	100
Utländsk bank med etablerad verksamhet i Sverige *	300	100

* lägst A (Standard & Poors), A3 (Moodys), A (Fitch) avseende lång kreditvärdighet
lägst A1 (Standard & Poors), P1 (Moodys), F1 (Fitch) avseende kort kreditvärdighet

8. Rapport och kontroll

Följande rapportering skall ske regelbundet:

8.1 Placeringar och skuldportfölj:

- Volym/motpart
- Räntebindning
- Kapitalbindning
- Förfalloprofil: räntebindning, kapitalbindning
- Genomsnittsränta
- Resultat
- Resultatpåverkan vid ränteförändringar
- Värdepåverkan vid ränteförändringar
- Värde och risk

Rapportens innehåll bestäms av reglementet.

9. Administrativa regler

Det åligger kommunens ekonomichef att ansvara för att rapportering och till kommunstyrelsen vid varje ordinarie styrelsemöte, volym/motpart, ränte- och kapitalbindning.

Räntederivat

Bilaga till finanspolicy

Ränteswap	Avtal om byte av räntebetalningar från fast till rörlig räntesats och vice versa
Ränteterminer	Avtal om köp/försäljning på en bestämd tidpunkt i framtiden fastställes när avtalet ingås. av ett underliggande värdepapper till en ränta som
FRA	Forward rate agreement. Avtal om att en viss räntesats skall gälla under en bestämd framtida tidsperiod
Cap	Form av option där man mot betalning av en premie garanteras att inte behöva betala en ränta som kan komma att överstiga en framtida marknadsränta.
Floor	Form av option där man mot erhållande av en premie avhänder sig möjligheten att betala en ränta som kan komma att understiga en framtida marknadsränta.
Collar	En kombination av en en cap och ett floor innebärande att man fastställer en högsta och lägsta nivå som räntesatsen tillåts variera inom.

Bilaga 1

I kommunkoncernen inbegrips följande bolag.

Falkenbergs Stadshus AB
Falkenbergs Vatten och Renhållnings AB
Falkenbergs Bostads AB
Falkenbergs Näringsliv AB
Falkenberg Energi AB